Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Martin Gerenabarrena Astorkia

Mallabia, Bizkaia

Aurkibidea

Biografia

Mallabiko Gerea auzoko Amezti baserrikoa. Gazte-gaztetatik artzain ibilitakoa, ardi eta bildotsen gaineko informazio sakona eta zehatza ematen du grabazio honetan.

Zintak

MAL-059

- **Proiektua**: Artzantza Bergaran
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Olañeta, Amaia - Urkiola, Argiñe
- **Data**: 1989-03-01
- **Iraupena**: 37 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Emalea**: Bergarako Udala

Pasarteak

1. Ardiak noiztik izan dituzten

- **Erref**: MAL-059/002
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:00:15. **Bukatu**: 00:00:50
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Artzaintza. Aurretik ere ardiak izan zituzten, baina pinua sartu zenean kendu egin zituzten. Soldadutzatik itzuli zenean, berriz ere ipini zituzten.

2. Ardiek lan ugari ematen dute bildots sasoian

- **Erref**: MAL-059/003
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:00:50. **Bukatu**: 00:02:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Euskara » Lexikoa
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Ardiek lan ugari ematen dute bildots sasoian. Azpiak egin, pentsua eman, bildotsak erautsi. Batzuetan bildotsa maite ez duen ardirik ere egoten da, "maite ez duena". Ardi batzuk beste baten bildotsa hartzen dute.

3. Ardiak gobernatzea

- **Erref**: MAL-059/004
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:02:40. **Bukatu**: 00:04:25
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Egunean zehar ardiak larrera eramaten ditu; gaua pasatzera berriz, etxera.

4. Ardi antzuak gobernatzea errazagoa

- **Erref**: MAL-059/005
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 00:04:25. **Bukatu**: 00:06:32
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:
Ardi antzuak ez dira ardi umedunekin batera ipintzen kortan. Ardi antzua gobernatzea errazagoa da. Hesiaren inguruko azalpenak.

5. Ardiak eta ahariak

- **Erref**: MAL-059/006
- **Iraupena**: 0:00:48. **Hasi**: 00:06:32. **Bukatu**: 00:07:20
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardiak eta ahariak. Mendian dagoen arriskua, bi artaldetako ahariak nahastea.

6. Bildots sasoia

- **Erref**: MAL-059/007
- **Iraupena**: 0:01:43. **Hasi**: 00:07:20. **Bukatu**: 00:09:03
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Bildots sasoia. Zenbat aldiz aharitzen den ardia urtean. Bost hilabeteko haurdunaldia izaten du ardiak. Bere ardiek urtean gehienez bi bildots izaten dituzte.

7. Ardi klaseak

- **Erref**: MAL-059/008
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:09:03. **Bukatu**: 00:10:18
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardi klaseak; latxa egokiena paraje honetarako.

8. Ardiak ezagutzeko markak

- **Erref**: MAL-059/009
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:10:18. **Bukatu**: 00:12:13
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardiak izen desberdinak jasotzen ditu urteen arabera: urtekoa, urtebikoa. Ardien markak.

9. Ardiak arkeran noiz dauden erraz jakiten da

- **Erref**: MAL-059/010
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:12:13. **Bukatu**: 00:14:23
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardiak arkeran daudenean igarri egiten zaie. Zenbat bildots haurdunaldi bakoitzean. Aharia eta "urrixa" (ardi emea).

10. Bildots gehienak saldu egiten dira

- **Erref**: MAL-059/011
- **Iraupena**: 0:01:19. **Hasi**: 00:14:23. **Bukatu**: 00:15:42
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Bildotsak. Gehienak saldu egiten dituzte. 12 bildots inguru lagatzen ditu hazteko.

11. Bildotsari buztana moztearen zergatia

- **Erref**: MAL-059/012
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:15:42. **Bukatu**: 00:16:32
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Bildotsari buztana moztearen zergatia.

12. Ahariak kapatzea

- **Erref**: MAL-059/013
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:16:32. **Bukatu**: 00:17:32
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ahariak kapatzea. 3 urtean behin aharia aldatzea komeni izaten da.

13. Ardiei ilea noiz moztu

- **Erref**: MAL-059/014

- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:17:32. **Bukatu**: 00:18:22
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardiei ilea ilbeheran mozten die artaziekin.

14. Ama zenak artilea egiten zuen

- **Erref**: MAL-059/015
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:18:22. **Bukatu**: 00:19:42
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Artilea. Ama zenak egiten zuen, berak ez. Gorua.

15. Ardien gaixotasunak

- **Erref**: MAL-059/017
- **Iraupena**: 0:02:33. **Hasi**: 00:19:52. **Bukatu**: 00:22:25
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardiak izaten dituen gaixotasunak: gibelekoa; udaberriko belarrak ekartzen duen gaixoa; hankako gaixoa...

16. Ardien gaixotasunak

- **Erref**: MAL-059/018
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:22:25. **Bukatu**: 00:24:10
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardiak izaten dituen gaixotasunak. Zintzarriak ardi indartsuenei ipintzen zaizkie. Dunba.

17. Gaztagintza

- **Erref**: MAL-059/019
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:24:10. **Bukatu**: 00:26:25
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Gaztagintza. Esnea jetzi eta epela dagoen bitartean legarra ematen dio berak. Gogortzen denan, epeletan ipini, eta ontzietan sartu. Estutu eta 24 ordura, gaztanontzian ipintzen du. Gazta egiteak lan asko ematen duela dio. 3 hilabete inguru behar ditu gaztak saltzeko prest egon arte.

18. Gaztak sikatu eta saldu

- **Erref**: MAL-059/020
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:26:25. **Bukatu**: 00:29:05
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Gaztak sikatu eta saldu. Gaztaren eta bildotsaren prezioa. Diru-laguntzak. Merkatuaren egoera.

19. Ardi-txakurraren zeregina

- **Erref**: MAL-059/021
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:29:05. **Bukatu**: 00:30:35
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardi-txakurrak egiten duen lana. Txakurrari erakutsi beharra.

20. Ardiak zaintzeko erabiltzen dituen arropak

- **Erref**: MAL-059/022
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:30:35. **Bukatu**: 00:31:35
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardiak zaintzeko erabiltzen dituen arropak. Txapela, gerrikoa eta abarkak.

21. Sineskerak

- **Erref**: MAL-059/023
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:31:35. **Bukatu**: 00:32:50
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Sineskerak. Erramu egunean, gurutzea bedeinkatzen da. Ohitura izaten zen gurutzea kortako atean ipintzea.

22. Larretan egoten diren belarrak

- **Erref**: MAL-059/024
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:32:50. **Bukatu**: 00:34:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Larretan egoten diren belarrak. Uztai belarra; lekario belarra. Belar onena, hirukotxa, sekula belarra... Ur belarra edo lakarra.

23. Basoetan eman den aldaketa

- **Erref**: MAL-059/025
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 00:34:00. **Bukatu**: 00:34:52
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Basoan orain pinua nagusi; ardientzako txarrena. Pagoa, urkia... galduta. Tinkoak ipintzen dituzte, esolak.

24. Belar kaltegarriak

- **Erref**: MAL-059/026
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 00:34:52. **Bukatu**: 00:37:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:
Belarrak abereei eragiten dizkien kalteak. Perretxikoak.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-18

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com